

KAART, KNOOP, KOMPAS EN ANDERE
VAARZAKEN HEBBEN ZO HUN
GESCHIEDENIS. MICHEL VAN STRATEN
KIJKT TERUG IN DE TIJD.



WERELD- OMZEILING

Voor navigatoren is de wereld nooit plat geweest. Gestudeerde mensen hebben altijd geweten dat de aarde rond was. De Griek Eratosthenes had al in de derde eeuw v. Chr. redelijk nauwkeurig de omtrek van de aardbol berekend. En die wereld, die kan worden gerond. Met bootjes.

De Portugees Ferdinand Magellaan ging in 1519 op weg om een doorgang tussen Amerika en het onbekende zuidelijke land – dat er niet was – te zoeken. Die opening vond hij in de daarna naar hem genoemde Straat Magellaan. Hij voer daarna een hem nog onbekende oceaan op. Aan de misleidende rust in het begin van Magellaans reis dankt de Stille Oceaan haar naam. Van de vijf schepen die de expeditie telde, kwam drie jaar later alleen *Victoria* terug, met achttien van de oorspronkelijk 270 opvarenden. Zij waren de eerste wereldomzeilers. De aankomst in de thuishaven werd in het logboek genoteerd op 6 september 1522. Aan wal was het echter al 7 september. De expeditieleden liepen door hun westwaartse ronding een dag achter.

Een andere pionier is de Amerikaan Joshua Slocum. Hij was de eerste die het in zijn eentje deed. In 1895 vertrok hij met zijn *Spray*, die hij zoveel mogelijk zelf liet sturen door een uitgekende trim en touwwerk aan de helmstok. Ook Slocum deed drie jaar over zijn wereldomzeiling. Sindsdien volgden er velen en vaak moest het steeds sneller of moeilijker. Robin Knox-Johnston deed het als eerste non-stop (Slocum had tussendoor aangelegd – en waarom ook niet?), in 1968-1969. Chay Blyth deed dat in 1970-1971 dunnetjes over, maar dan westwaarts, tegen de wind in.

De eerste Nederlander die de wereld rond voer was Bertus Zijdenbos (zie *Zeilen 2/2011*).

Meer weten?

Lees *Over de rand van de wereld*, door Laurence Bergreen.